

Dziecięce lecznictwo uzdrowiskowe trwałym elementem zdrowia publicznego

W słowniku epidemiologii wydanym przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Epidemiologów „**zdrowie publiczne** definiuje się jako zorganizowany wysiłek na rzecz ochrony, promowania i przywracania ludziom zdrowia, a wszelkie programy, świadczenia i instytucje zajmujące się tą problematyką są ukierunkowane na **zapobieganie** chorobom i **potrzeby zdrowotne populacji jako całości**”.

Jeszcze prościej można powiedzieć, że „zdrowie publiczne jest instytucją społeczną i oznacza po prostu zdrowie ludności”. Odpowiedzialność za systematyczny rozwój ochrony zdrowia i opieki medycznej nad swoimi obywatelami ponosi państwo. Dotyczy to zarówno opieki profilaktycznej, jak i leczniczej i ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkich obywateli. Artykuł 68 Konstytucji RP zobowiązuje władze publiczne do zapewnienia obywatelom równego dostępu do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.

Stąd też dzisiejsze spotkanie. Aby można było realizować specjalne potrzeby edukacyjne dzieci przewlekle chorych w szkołach sanatoryjnych należy zagwarantować utrzymanie nielicznych już dziecięcych szpitali uzdrowiskowych.

Światowa Organizacja Zdrowia opracowała jako wyznacznik polityki zdrowotnej **strategię „Zdrowie dla wszystkich w XXI wieku”**. Jej główne cele to:

- promocja i ochrona zdrowia ludzi w ciągu całego ich życia,
- zmniejszenie występowania chorób i urazów oraz złagodzenie cierpień z ich powodu.

W Polsce, jako wyraz polityki zdrowotnej opracowany został **Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 – 2015** i jako główny jego cel przyjęto „poprawę zdrowia i związanej z nim jakości życia ludzkości oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu”. Osiągany on będzie poprzez:

- kształtowanie prozdrowotnego stylu życia społeczeństwa,
- tworzenie środowiska życia, pracy i nauki sprzyjającego zdrowiu,
- aktywowanie jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych do działań na rzecz zdrowia.

Najważniejsze cele, działania i zadania, które są wyraźnie określone i pozostają w sferze odpowiedzialności państwa, a jednocześnie podkreślają umiejscowienie lecznictwa uzdrowiskowego dzieci i młodzieży w Narodowym Programie Zdrowia.

Wśród **celów** strategicznych i operacyjnych najważniejsze to:

- zmniejszanie zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu przewlekłych chorób układu oddechowego,
- zmniejszanie różnic społecznych i terytorialnych w stanie zdrowia populacji (*DSU szansą dla dzieci z rodzin ubogich i zaniedbanych*),
- poprawa sposobu żywienia ludności i zmniejszenie występowania otyłości,
- zwiększenie aktywności fizycznej,
- wspieranie rozwoju i zdrowia fizycznego, psychospołecznego oraz zapobieganie najczęstszym problemom zdrowotnym i społecznym dzieci i młodzieży.

Wśród **działań** należy wymienić:

- poprawę jakości świadczeń zdrowotnych w zakresie skuteczności, bezpieczeństwa i akceptowalności społecznej, w tym przestrzeganie praw pacjenta,
- usprawnienie wczesnej diagnostyki i czynnej opieki nad osobami zagrożonymi chorobami układu krążenia, układu oddechowego, powikłaniami cukrzycy (*w DSU czynna opieka*),
- zwiększenie i optymalne wykorzystanie systemu ochrony zdrowia dla potrzeb promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej (*100% promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej*).

Do najważniejszych **zadań** w tym zakresie należą:

- monitorowanie stanu zdrowia oraz określenie potrzeb zdrowotnych ludności (*należy dokonać szybką ale rzetelną analizę stanu zdrowia dzieci i młodzieży w Polsce i na jej podstawie określić potrzeby zdrowotne dzieci i młodzieży a następnie określić niezbędną liczbę oddziałów i łóżek dla dzieci w DSU całej Polsce*),
- promowanie zdrowego stylu życia wszystkich obywateli, ze szczególnym uwzględnieniem promocji zachowań prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży i wybranych grupach wysokiego zachorowania (*organizacja dnia, posiłków, zabiegów, nauki w DSU powodują, że wszystkie działania ukierunkowane są na wyrobienie zachowań prozdrowotnych*),

- zapewnienie jednolitych, kompleksowych regulacji prawnych dotyczących systemu organizacji, finansowania i zarządzania placówkami opieki medycznej – zgodnych z konstytucyjnymi uprawnieniami obywateli (*istnieje potrzeba zagwarantowania takich regulacji prawnych dla DSU, ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym wymienia wśród odbiorców swoich usług wymienia dzieci i młodzież, ale brakuje należytej troski o utrzymanie obiektów dziecięcych w należyłym stanie*),
- monitorowanie jakości świadczeń medycznych, ich dostępności, przestrzegania praw pacjenta (*w ostatnich latach w zastraszającym tempie zmniejszyła się dostępność lecznictwa uzdrowiskowego dla dzieci i młodzieży: mniej wniosków, zamiana łóżek dziecięcych na łóżka dla dorosłych, sprzedaż lub likwidacja DSU; mniejsza promocja lecznictwa uzdrowiskowego dla dzieci i młodzieży, zmniejszenie świadomości społeczeństwa, jak pobyt w DSU wpływa na poprawę zdrowia dzieci i młodzieży i w na funkcjonowanie w dorosłym życiu*).

Dziecko przewlekle chore, często zwalniane ze szkoły, uczy się w sanatorium życia z chorobą w grupie rówieśniczej. Widzi, że inne dzieci mają podobny problem, nie czuje się gorsze. W sanatoryjnej szkole ma szansę na nadrobienie zaległości, a na zajęciach pozalekcyjnych może rozwijać i niejednokrotnie odkrywać swoje zdolności artystyczne. Warto też wspomnieć o nabywaniu umiejętności społecznych, takich jak radzenie sobie wśród rówieśników w różnych sytuacjach, rozwiązywanie konfliktów. Daje to szansę "pojedynczym komputerowcom" na nawiązywanie lepszych, bezpośrednich, nie tylko wirtualnych relacji i w trakcie pobytu i po powrocie do domu.

Proszę Państwa - leczenie uzdrowiskowe dzieci powoli zanika. Staje się mało ważnym zadaniem tak dla płatnika jakim jest NFZ jak i dla lekarzy systemu podstawowej opieki zdrowotnej.

Już niewiele spółek uzdrowiskowych prowadzi tę działalność. Obiekty leczące dzieci wymagają dużych, kosztownych remontów. Forma pobytu, w tym leczenia i rekreacji też wymaga unowocześnienia by stało się ono ponownie atrakcyjne dla dzieci i rodziców.

Dobrze, że odbywają się takie konferencje, jak dzisiejsza. Dobrze, że o problemie mówi się coraz więcej.

Dziecięce lecznictwo uzdrowiskowe potrzebuje skutecznych Przyjaciół i mądrych decyzji.

